

броеше 76.000 войски, въ туй число 26.000 чуждестранци. Държавата не бѣше свързана съ никакви съюзни договори, и азъ бѣхъ свободенъ да изберж този, който считахъ най згоденъ за себѣ си».

Прѣзъ 46 годишното си и 2½ мѣсечно царуване, не само въ интервалитѣ на войнитѣ, но и въ време на тѣхъ, Фридрихъ всецѣло се посветилъ за благо на Пруссия. Още слѣдъ завоюванието, вслѣдствие на 1-та силезска война, горня и долня Силезия съ графството Глацъ (съ исключение на Троппау, Егерндорфъ и Тешенъ съ окржигѣ имъ), той положилъ всичката си грижа за най доброто устройство на Силезия и прусската армия и за значителното увеличение на послѣдната. Той съживилъ промишленността и търговията, като основалъ заводи и фабрики, като давалъ за това парични помощи и като повикалъ въ Прусия опитни занаятчий и художници; възстановилъ нарушения отъ войната рѣдъ въ финансиитѣ и открилъ за тѣхъ нови, богати источници; въздигналъ отъ упадѣкъ берлинската академия на наукитѣ, далъ мѣсто въ нея на много пруски и иностранны учени, и създалъ много други благодѣтелни учрѣждения. Въ сжщото време, за въ случай на война за Силезия, той усилилъ укрѣпленията на крѣпоститѣ ѝ, приготвилъ въ тѣхъ голѣми складове съ военни запаси и умножилъ и усъвършенствувалъ армията. А 11-тѣ години, отъ времето на дрезденския миръ въ 1745 година до началото на седмогодишната война въ 1756, той употребилъ за най дѣятелно управление на вжтрѣшнитѣ работи на Прусия и на армията ѝ, а сжщо и за собственитѣ си учения и литературни занятия (въ туй именно време той написалъ »Mémoires de Brandebourg«, »Die Kriegskunst« и други съчине-

ния въ проза и стихове) Той съ всички мѣрки се трудилъ да развий, усили и доведе до цвѣтуеще състояние въ Прусия земледѣлието, манифактурната промишленность, вжтрѣшната и външната търговия, народното образование, наукитѣ и изкуствата, да подобри държавнитѣ финансии, законодателството, сждоустройството и сждопроизводството, да умножи държавнитѣ доходи, да усъвършенствува армията, броя на войскитѣ на която възлѣзълъ вече до 160.000 души, съ една дума. — да въздигне Прусия на най високата степенъ на държавното благоустройство и благосъстояние. Отъ седмогодишната война той излѣзълъ съ такава блѣскава слава, която му обезпечила за въ бждще рѣшително влияние върху политическитѣ работи на Германия и на цѣла Европа. Слѣдъ свършванието на тѣзи война, първата, главна негова грижа била да помогне на истощенитѣ, разорени отъ войната области на Прусия. Той раздалъ на жителитѣ имъ отъ държавнитѣ магазини запаситѣ отъ зърнения хлѣбъ за храна и за да засѣятъ полетата, а на земледѣлцитѣ 35.000 кавалерийски и артиллерийски коне за полскитѣ работи и 3.000.000 талера парична помощъ; изгоренитѣ и съборени кжци направилъ отново на свои разноски, исущилъ блатата, създалъ нови колонии, заводи, фабрики, сухопжтнии и водни (каналы) пжтнии съобщения и пр. Силезия освободилъ за 6 мѣсеца, а Неймаркъ и Померания за 2 години отъ данъци. За дворянството въ Силезия, въ Померания и въ Мархиитѣ той учрѣдилъ кредитна система, която намалила процентния размѣръ и увеличила цѣнността на имуществата. Народната промишленность процвѣтала вслѣдствие на запрѣщението да се вкарватъ външни стоки; градоветѣ се